

Riktlinjer för färdtjänst

Varberg, Falkenberg, Halmstad, Hylte och Laholm

2024-12-05

Allmänt

Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättningar och beviljas efter individuell prövning. Riktlinjer och tillämpningar ska så långt det är möjligt anpassas till allmän kollektivtrafik. Färdtjänsten kompenserar inte brist på allmän kollektivtrafik.

En resa som kan ske med allmän kollektivtrafik ska ske med allmän kollektivtrafik.

Bakgrund

Region Halland är regional kollektivtrafikmyndighet i Hallands län.

Kollektivtrafiken ska enligt övergripande nationella mål inrättas så att personer med funktionsnedsättning kan använda den allmänna kollektivtrafiken (proposition 1999/2000:79)

Särskild kollektivtrafik, färdtjänst, regleras i Lag (1997:736) om färdtjänst. Lagen ger folkbokföringskommunen ansvar för att anordna färdtjänst för sina invånare men även rätt för kommunen att överlåta uppgiften till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet.

Tjänster som erbjuds inom färdtjänsten som inte regleras i Lag (1997:736) om färdtjänst regleras i 2 kap. 1 § kommunallagen exempelvis trappklättring.

I Hallands län ansvarar Region Halland för färdtjänsten i de kommuner som har beslutat överlämna uppgiften.

Ett skriftligt avtal reglerar överlåtelsen av uppgiften från respektive kommun till Region Halland 4 § SFS 1997:736.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att det ska fungera som en vägledning vid myndighetsutövning/handläggning och som ett hjälpmedel för att den som ansöker om färdtjänst skall kunna bedömas rättssäkert utifrån samma grund. Riktlinjerna kan inte inskränka en persons rättigheter i förhållande till lagen men kan däremot ha bestämmelser i frågor som inte regleras i färdtjänstlagen.

Tillämpning

Riktlinjernas praktiska tillämpning utformas av ansvarig förvaltning Hallandstrafiken, Region Halland.

Ekonomisk planering

För att kommunen såväl i framtagande av ekonomiska ramar som under budgetdiskussionerna för nästkommande år skall kunna avsätta medel för färdtjänstverksamheten ska Region Halland senast under mars månad året före verksamhetsåret lämna en budgetprognos för verksamheten.

Synpunktshantering

En synpunktshantering ska finnas där resenärerna och förarna kan lämna sina synpunkter. Information om hur denna nås ska vara tydlig både vad avser telefon, post och digitala medier. Uppgifterna ska finnas tillgängliga på Hallandstrafikens hemsida. Synpunkterna ska kunna lämnas på ett sådant sätt utan att det påverkar resenärens förhållande till aktuellt transportföretag vid framtida resor. Alla uppgifter behandlas med hänsyn till sekretesslagen.

Samverkansforum för uppföljning

Ett samverkansforum där utveckling av verksamheten, samt brister i utförandet och eventuella systemfel diskuteras ska sammanträda minst två gånger per år eller mer om behov finns. I detta skall ingå representanter för kommunen som finansiär och Region Halland. En kontaktperson ska finnas i varje kommun gällande färdtjänst som meddelar vilka som deltar i forumet. Region Halland är sammankallande genom kommunens kontaktperson.

Avgifter

Grunderna för avgifter bestäms av kommunen enligt SFS 1997:736 § 11. Taxan ska följa den allmänna kollektivtrafiktaxan. Resa i annan kommun är 30% av taxameterpris. Länsfärdtjänst ska motsvara allmän kollektivtrafik med 25% påslag.

Handläggning

Prövning av tillstånd

Region Halland prövar rätt till färdtjänstillstånd för personer som är folkbokförda i de kommuner i länet som lämnat över huvudmannaskapet för färdtjänsten. Beslut om färdtjänst fattas av handläggare på delegation av Driftnämnd Kollektivtrafik.

Ansökan om färdtjänst

Ansökan om färdtjänst ställs skriftligt eller muntligt till Region Halland. Alla ansökningar prövas individuellt efter en helhetsbedömning av den sökandes funktionsnedsättning och hur den påverkar den sökandes förflyttningsförmåga eller att använda allmän kollektivtrafik på egen hand. Behovet ska på begäran kunna styrkas genom utlåtande från behörig sjukvårdspersonal som har kännedom om den sökandes funktionsnedsättning t ex läkare, fysioterapeut.

Avsteg från riktlinjerna kan ske efter individuell prövning i det enskilda fallet efter samråd i handläggargruppen och godkännande av färdtjänstavdelningens chef. Region Halland kan på eget initiativ ompröva alla färdtjänstillstånd enligt gällande lagar. Den färdtjänstberättigade ska i god tid anmäla ändrade förhållanden som kan påverka rätten till färdtjänst.

Återkallelse av tillstånd

Ett färdtjänstillstånd får återkallas om förutsättningarna för färdtjänstillståndet inte längre finns. Ett färdtjänstillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade förseelser av de villkor och föreskrifter som gäller för färdtjänsten enligt Hallandstrafikens ordningsregler samt vid upprepade ej avbokade resor.

Behandling av personuppgifter

Vid handläggning av färdtjänst samt planering och samordning av färdtjänstresor används datorstöd. Personuppgifter som hanteras i detta sammanhang omfattas av Allmänna dataskyddsförordningen (GDPR). I enlighet med dataskyddsförordningen finns hos Region Halland utsett ett dataskyddsombud som ska kontrollera att Region Halland hanterar personuppgifter på rätt sätt och följer det som står i dataskyddsförordningen.

Tillstånd

Generella bestämmelser enligt lag (1997:736) om färdtjänst.

7 § Tillstånd till färdtjänst skall meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Om sökanden är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon annan anledning bekostas av det allmänna. Lag (2006:1114).

8 § Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver ledsagare under resorna, skall tillståndet gälla även ledsagaren.

9 § Tillstånd till färdtjänst meddelas för viss tid eller tillsvidare.

Tillstånd får i skälig omfattning förenas med föreskrifter om

1. vilket färd sätt som får användas,
2. inom vilket område resor får göras, och
3. hur många resor tillståndet omfattar.

Sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren får begränsas till antalet endast om det finns synnerliga skäl. Om det finns särskilda skäl, får tillståndet även i övrigt förenas med villkor. Lag (2006:1114).

Område

Färdtjänstberättigad får resa inom folkbokföringskommunen samt angränsande kommuner inom Halland. Resa får även göras till och från angränsande kommun utanför Halland.

Fordon

Färdtjänstresorna utförs med ett för ändamålet anpassat fordon. Transporterna upphandlas av Hallandstrafiken. Färdtjänst beviljas med personbil, specialfordon eller liggande bårtransport utifrån vad funktionsnedsättningen kräver.

Giltighetstid

Färdtjänst får beviljas för viss tid eller tills vidare. Det är funktionsnedsättningens varaktighet som styr längden på färdtjänstillståndet. Funktionsnedsättningen ska enligt lag inte endast vara tillfällig. Vägledning hämtas från aktuell rättspraxis.

Tillsvidarestillstånd beviljas i de fall när bedömning görs att funktionsnedsättningen inte är av övergående karaktär. Om det finns särskilda behov så beviljas tillsvidarestillstånd mer restriktivt eftersom behovet av exempelvis ledsagare, ensamresor och direktresa kan ändras över tid.

Förlängning av tillstånd

Den färdtjänstberättigade ansvarar själv för att ansöka om eventuell förlängning av färdtjänstillståndet. Aktiva färdtjänstresenärer blir vid beställning av resa påmind, tre månader före det att tillståndet upphör. Färdtjänstberättigade som har arbetsresor,

studieresor, resor till dagverksamhet eller daglig verksamhet påminns skriftligt tre månader före det att tillståndet upphör.

Färdtjänst för barn

Barn under 18 år har rätt till färdtjänst om de uppfyller kraven för att få färdtjänst. Om barnets svårigheter i huvudsak beror på funktionshinder, finns inte något föräldraansvar beträffande barnets möjligheter att förflytta sig. Barnet är i detta fall berättigat till färdtjänst.

Antal resor

För den som är berättigad till färdtjänst är utgångspunkten att beviljas obegränsat antal resor. Begränsning av antalet resor kan dock göras för färdtjänstberättigade som kör bil, är beviljad bilstöd, har varierande hälsotillstånd eller som delvis klarar sina resor med allmän kollektivtrafik.

För en färdtjänstberättigad som har egen bil och kan köra den själv eller har ett pågående beslut om bilstöd så begränsas antalet resor till 50 enkelresor om året. Då förälder erhållit bilstöd på grund av barnets funktionshinder, beviljas barnet endast ett begränsat antal resor, 50 enkelresor per år.

För en färdtjänstberättigad med varierande hälsotillstånd och som delvis kan resa med allmän kollektivtrafik görs en skälighetsbedömning av antalet resor. Som vägledning beviljas mellan 10-16 enkelresor per månad.

Arbetsresor

Arbetsresor är resor mellan bostad och arbete vid löneanställning. Med arbetsresor jämföras resor till studier, dagverksamhet och daglig verksamhet som fordrar särskilt tillstånd och får utföras dygnet runt.

Samordning och viss tidsförskjutning gäller. Två resor per arbetsdag får göras till och från den adress som anges i kundtillståndet. Färdtjänst i form av arbetsresor kan inte användas för resor under arbetstid.

Arbets- och studieresor får ske inom färdtjänstområdet. För färdtjänstberättigad som reser till arbete eller studier finns möjlighet att inkludera lämning/hämtning på förskola/skola/fritids för färdtjänstberättigades barn i anslutning till resa till/från arbete/studier.

Del av år

Om färdtjänstberättigad har en funktionsnedsättning som påverkas av exempelvis halka, kyla eller mörker, kan tillstånd beviljas del av år.

Särskilda behov

Efter bedömning kan handläggare besluta om följande villkor i tillståndet:

- Ledsagare
- Direktresa, undantag från omvägstad.
- Ensamåkning, undantag från samplanering.

Det individuella behovet ska vara en förutsättning för att personen ska kunna använda sin färdtjänst. Behovet ska på begäran kunna styrkas genom utlåtande från behörig sjukvårdspersonal som har kännedom om den sökandes funktionsnedsättning t ex läkare, fysioterapeut.

Ledsagare

Ledsagare beviljas enligt 8 § färdtjänstlagen utefter den färdtjänstberättigades behov av hjälp under resan. Behovet av ledsagare ska vara knutet till resan och inte vistelsen på resmålet. Antalet ledsagare beviljas utefter den färdtjänstberättigades behov. Ledsagaren ska bistå med all den service som behövs och även vara behjälplig till och från fordonet. Ledsagare får inte själv vara innehavare av färdtjänstillstånd eller ha behov av förarens assistans. Ledsagare betalar ingen egenavgift.

Om en färdtjänstberättigad inte klarar att resa alls på egen hand kan ett färdtjänstillstånd ha villkor om att ledsagare alltid måste medfölja. Barn under 7 år har alltid villkor om ledsagare i sitt tillstånd.

Annan betalningsansvarig

Färdtjänstillståndet omfattar inte resor där annan betalningsansvarig finns, t ex sjukresor, skolresor till grundskola och anpassad skola, gruppresor inom anordnade verksamheter, arvoderade uppdrag, tjänsteresor och rehabiliteringsresor.

Färdtjänstbevis

Den som beviljas färdtjänst får ett personligt färdtjänstbevis – Hallandskortet Färdtjänst. Det är giltigt tillsammans med godkänd fotolegitimation.

Kortet innehåller en ”plustjänst” som ger rätt att kostnadsfritt ta med en medföljare på Hallandstrafikens bussar i länet samt på Öresundståget mellan Göteborg och Malmö. Plustjänsten gäller också enligt nedan:

- på busslinje 145 (Halmstad-Växjö)
- på all kollektivtrafik (ej anropsstyrd trafik) i hela Skånes län
- på Väststågen (Viskadalsbanan) inom Halland
- på Kröstatågen inom Halland

Om två ledsagare är beviljade i färdtjänst gäller det för två medföljare på bussen/tåget.

Färdtjänstens utförande

Färdtjänstens tider

Färdtjänsten kan utnyttjas under dessa tider:

Vardagar	mån-tors	6-24
Vardagar	fredag	6-02
Lördagar och helgaftnar		6-02
Sön- och helgdagar		6-24

Undantag kan göras för resor till och från allmän kollektivtrafik. Arbetsresor kan utföras dygnet runt.

Beställning och avbeställning

Färdtjänstresor beställs på Hallandstrafikens beställningscentral.

En färdtjänstresa kan inte beställas med uppehåll. Om uppehåll under resan önskas, bokas två resor.

Eventuell avbeställning av beställd resa ska göras senast en timme före resans start. Om resan inte avbeställs kan resenären bli ersättningskyldig.

Samordning

Resorna ska samordnas när så är möjligt.

Samordningstiden är 60 minuter kring den önskade avresetiden.

För att resan ska kunna samordnas, tillåts en omvägstid som i normalfallet motsvarar upp till 100 % av en direktresa inom kommunen och 100 % för resor till andra kommuner. Dock tillåts alltid 20 minuters omvägstid. Den aktuella tillgången på fordon kan påverka avresetiden.

Ersättning vid försening

Resenären kan ha rätt till kompensation när bilen är mer än 20 minuter sen. Ansökan görs på beställningscentralen.

Medresenär

En medresenär får medfölja den färdtjänstberättigade, mot fastställd avgift för medresenär. Färdtjänstberättigades barn upp till 18 år får medfölja som medresenärer oavsett antal. Med färdtjänstberättigades barn menas de barn som bor i samma hushåll. Medresenär får medföra ett förflyttningshjälpmedel, om det ryms inom det fordonsslåg som resan sker i. Anställda i kommunen och privata bolag inom vård och omsorg är medresenärer som åker utan egenavgift.

Hjälpmedel

Färdtjänstberättigad får ta med ett gånghjälpmedel som behövs för att genomföra resan. Vid resor till korttidsboende för växelvård får två gånghjälpmedel tas med. Resenär som har elrullstol eller elscooter ansvarar själv för att köra in i fordonet. Resenär får inte sitta kvar på elscooter under färd utan måste flytta över till bilsäte.

Bagage

Bagage får tas med på resan, två väskor/kassar motsvarande matkasse i storlek. Två kassar kan ersättas av tex. en dragkärra eller en resväska. Ledsagare/medresenär får inte ta med något bagage.

Husdjur

Ett husdjur får medföras i bilens bagageutrymme, på ett för djuret och medpassagerarna säkert sätt. Undantag kan göras när medicinska behov kräver att en servicehund behöver sitta bredvid den färdtjänstberättigade i baksäte. Den färdtjänstberättigade ansvarar för att ta med sätesskydd som hunden kan sitta på.

Trappklättrare

Trappklättring får användas i ett år från och med när tillstånd blivit beviljat i begränsad omfattning. Trappklättring utförs på yttertrappa samt i trapphus efter godkänd besiktning och endast i samband med resa. Det är föraren vid varje enskilt tillfälle som har det slutgiltiga avgörandet om det är säkert att genomföra en trappklättring.

Servicenivåer

Allmän service - skall utföras av föraren vid behov.

- Hjälp in och ut ur bilen
- Hjälp till och från porten vilket menas med port i hyreshus/ytterdörr i villa dvs. fastighetens dörr.
- Hjälp med säkerhetsbältet
- Hjälp med nödvändiga förflyttningshjälpmedel i och ur bagage.
- Lyfthjälp till 2 kassar/väskor eller en resväska i och ur bagage.

Särskild service – utförs av föraren på begäran enligt körorder.

- **Resenären hämtas och lämnas inne**
Uppdraget ska vara inskrivet i kundtillståndet av färdtjänsthandläggaren
Det innebär att chauffören hjälper resenären in och ut dvs. fram till/att öppna ytterdörr/lägenhetsdörr/hämta inne i affär.
- **Extra hämtningsminuter**

Läggs in av handläggare när resenären på grund av funktionsnedsättning har behov av att hämtas och lämnas inne eller hämtas och lämnas till annan person av föraren eller förflyttar sig extremt långsamt.

- **Trappklättring**

Trappklättring utförs utefter gällande tillstånd.

- **Ledsagning till och från buss eller tåg på stationer utan stationsassistans.**

Servicen bokas på Hallandstrafikens beställningscentral. Servicen gäller på alla stationer där det inte finns särskild ledsagningspersonal. Vid beställning av färdtjänstresa meddelar resenären att hjälp önskas till perrong/tåg eller till buss.

Resa i eller mellan andra kommuner (RIAK)

Färdtjänstberättigad kan vid vistelse i annan kommun använda sitt färdtjänstillstånd. Ansökan om resa i annan kommun ställs skriftligt eller muntligt till Region Halland senast 10 dagar före önskad resa och beslut tas för varje enskilt tillfälle. Tillstånden får förenas med villkor i fråga om resmål och antal resor. Resorna begränsas till max 16 enkelresor per månad under en 6 månaders period. Reslängd är vistelsekommun + angränsande kommuner. Ansvarsförbindelse kan beviljas vid längre vistelser som skolgång eller placering i boende på annan ort.

Resa i annan kommun kan beviljas som anslutningsresa till riksfärdtjänst. Inom Länsfärdtjänstområdet beviljas inte resa i annan kommun.

Flytt

Vid flytt till annan folkbokföringskommun utanför Halland + Kungsbacka kan färdtjänst för resa i annan kommun ges tillfälligt, innan den nya folkbokföringen trätt i kraft, med högst fyra enkelresor.

Länsfärdtjänst

Länsfärdtjänst är en anslutningsresa med färdtjänst mellan bussen/tåget och målet för resan. Länsfärdtjänst är färdtjänst på annan ort inom länsfärdtjänstområdet.

Länsfärdtjänst är den del av resan som sker med bil.

Alla med tillstånd för färdtjänst har rätt till länsfärdtjänst. Ansökan om länsfärdtjänst görs hos Färdtjänstavdelningen som utfärdar ett tillstånd för bil hela sträckan eller del av sträckan beroende på om den färdtjänstberättigade på grund av sin funktionsnedsättning kan resa med allmän kollektivtrafik tillsammans med en medföljare eller ej. Avsaknad av ledsagare/medföljare ger inte rätt till annat färd sätt.

Område

Resor utanför färdtjänstområdet i Hallands län och angränsande kommuner.

Tillägg norrut: Härryda, Partille, Lerum, Ale, Kungälv och Öckerö.

Tillägg söderut: Helsingborg och Höganäs.

Beställning och avbeställning

Den färdtjänstberättigade bokar sin resa på Hallandstrafikens beställningscentral. Bokningen kan göras samma dag som resan ska äga rum men väntetid kan förekomma. Avbokning, ombokning eller ändring ska göras senast dagen före resan.

Ledsagare

Antal ledsagare enligt beslut.

Medresenär

För resor i personbil och specialfordon begränsas antalet medresenärer till en person, dock ingen begränsning för färdtjänstberättigades barn upp till 18 år.

Medföljare

Person som kostnadsfritt åker tillsammans med en färdtjänstberättigad i allmän kollektivtrafik. En medföljare förväntas hjälpa den färdtjänstberättigade så att resan går att genomföra. Återresa eller hämtningsresa i samband med medföljaruppdrag ersätts.

Trafikdygn

Länsfärdtjänst får användas 05-24 alla dagar.

Antal resor

Antalet resor begränsas till max 40 per år. Om resenär har behov av väsentliga resor (arbetsresor/studieresor) kan antalet utökas till 2 resor/dag.